

สารนิพนธ์เรื่อง	ปัญหาทางกฎหมายในการทำประมงพื้นบ้าน
คำสำคัญ	ประมงพื้นบ้าน
นักศึกษา	สุริยพงษ์ พรหมวิเชียร
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์	ดร.รุ่งแสง กฤตยพงษ์
หลักสูตร	นิติศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชากฎหมายธุรกิจ
คณะ	นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
พ.ศ.	2563

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาเรื่องของปัญหาทางกฎหมายในการทำประมงพื้นบ้าน เนื่องด้วยพระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. 2558 และระเบียบกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งว่าด้วยการส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2560 รวมถึงกฎกระทรวงและประกาศที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ยังมีปัญหาเรื่องการบังคับใช้โดยเฉพาะในทางปฏิบัติ ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งระหว่างชาวประมงพื้นบ้านด้วยกัน หรือระหว่างชาวประมงพื้นบ้านกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของรัฐ

ผลการศึกษาวิเคราะห์พบว่า (1) ปัญหาการเรื่องการแย่งพื้นที่ทำกินของชาวประมงพื้นบ้าน เนื่องจากปัญหาการแย่งชิงลูกหอยแครง ในพื้นที่อ่าวบ้านคอน จ.สุราษฎร์ธานี นับวันมีความรุนแรงมากขึ้น เมื่อมีผลประโยชน์มีมากมายมหาศาล มีบุคคลหลายกลุ่มก้อนที่เข้าไปหาประโยชน์จากพื้นที่ดังกล่าว ทั้งชาวประมงพื้นบ้าน นายทุน รวมทั้งหน่วยงานรัฐบางหน่วย ซึ่งปัญหาเกิดขึ้นต่อเนื่องมาหลายปีแล้วก่อนหน้านี้ชาวประมงพื้นบ้านไม่สามารถที่จะเข้าไปเก็บหอยแครงได้เนื่องจากมีคนอ้างตัวเป็นเจ้าของจนเกิดปัญหาขัดแย้งกันขึ้นระหว่างกลุ่มชาวบ้านและนายทุน (2) ปัญหาเรื่องระยะเวลาในการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง อาคาร (ขนำเฝ้าหอยและโฮมสเตย์) หรือสิ่งใด ๆ ที่ได้ก่อสร้างหรือติดตั้งในที่จับสัตว์น้ำ เนื่องจากการที่ภาครัฐออกมาตรการใด ๆ แต่ไม่ได้ผ่านการรับฟังข้อมูลอย่างรอบด้านอย่างเพียงพอ ทำให้มีชาวประมงพื้นบ้านบางส่วนได้รับผลกระทบจากมาตรการที่ออกมา (3) ปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการบริหารจัดการทรัพยากรชายฝั่ง เนื่องจากระเบียบกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ว่าด้วยการส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2560 นั้นยังไม่เห็นผลในทางปฏิบัติ เพราะขณะนี้ยังมีความเหลื่อมล้ำทางสังคมระหว่างชาวประมงพื้นบ้าน

กับผู้ประกอบการคอกหอยเป็นอย่างมาก แสดงให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังขาดประสิทธิภาพในการปฏิบัติการ

ดังนั้น ผู้เขียนจึงได้เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาทางกฎหมาย ดังนี้ (1) แก้ไขเพิ่มเติมประกาศคณะกรรมการประมงประจำจังหวัดสุราษฎร์ธานี เรื่อง กำหนดเขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำสำหรับกิจการการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำควบคุมประเภทการเพาะเลี้ยงหอยทะเล พ.ศ. 2560 (2) แก้ไขเพิ่มเติมประกาศจังหวัดสุราษฎร์ธานี เรื่อง ให้รื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง อาคาร (ขนานฝ้าหอยและโสมสเดย์) หรือสิ่งใด ๆ ที่ได้ก่อสร้างหรือติดตั้งในที่จับสัตว์น้ำบริเวณทะเลอ่าวบ้านดอน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในเรื่องระยะเวลาในการรื้อถอน (3) แก้ไขเพิ่มเติมระเบียบกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งว่าด้วยการส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2560